

6 Buddhalaisuuden keskeiset opetukset

Sivut 62–71

Johdattavat kysymykset

- Miten buddhalaisuus syntyi?
- Mitkä ovat buddhalaisuuden keskeiset opit?
- Mitä merkitsevät buddhalaisuudessa karma ja nirvana?
- Millaisia eettisiä ihanteita buddhalaisuudessa on?

Buddhalaisuuden synty

- syntyi noin 400–300 eKr. perustajana Siddhartha Gautama
- yltäkyläisyyden keskellä elänyt prinssi Siddhartha etsi elämälleen merkitystä
- kohtasi vanhuuden, sairauden ja kuoleman ja järkyttyi
- tavattuaan askeetin ymmärsi kärsimyksen kuuluvan elämään
- kokeiltuaan rajua askeesia oivalsi, että mielenrauha löytyykin keskittien kautta
- valaistuminen bodhipuun juurella -> Buddha
- alkoi opettaa muita löytämään tien valaistumiseen

Buddhalaisuuden käsitys todellisuudesta ja neljä jaloa totuutta

- kaikki on muuttuvaa, katoavaista ja pysymätöntä
- oppi perustuu kolmelle jalokivelle: Buddha, dharmaa, sangha
- Neljä jaloa totuutta:
 1. elämä on epätydyttävää
 2. kärsimys johtuu ihmisen itsekkyydestä
 3. kärsimyksestä ja epätydyttävästä elämästä voi vapautua
 4. vapautuminen tapahtuu kulkemalla kahdeksanosaista polkua

Kahdeksanosainen polku, karma ja nirvana

Kahdeksanosainen polku tiivistyy viisauden, moraalin ja meditaation harjoittamiseen.

Polun osat ovat:

- ***oikea ymmärrys***
 - ***oikea tunne***
 - ***oikea puhe***
 - ***oikea toiminta***
 - ***oikea elinkeino***
 - ***oikea ponnistelu***
 - ***oikea tarkkaavaisuus***
 - ***oikea keskittyminen***
- tavoitteena valaistuminen, nirvana
 - karman laki, teoilla on seurauksensa
 - jälleensyntymä karman perusteella

Jumalat ja henkimaailma

- Siddhartha Gautama kielsi palvomasta itseään jumalana
- Buddha ei kieltänyt jumalten palvontaa
- maallikoiden parissa hänet ja muitakin valaistuneita jumalallistettu
- usko henkiin yleistä

Buddhalainen etiikka

- eettisessä ajattelussa keskeistä oikea mielentila, ei sääntöjen noudattaminen
- myötätunnon harjoittaminen kaikkea elollista kohtaan
- teot eivät oikeita tai väärin, vaan taitavia tai taitamattomia
- buddhalaisia hyveitä:
 - ystävällisyys
 - anteliaisuus
 - vastuuttoman seksuaalisuuden välttäminen
 - rehellisyys
 - päihteettömyys

Keskeiset käsitteet

- kärsimys
- keskitie
- valaistuminen/nirvana
- parinirvana
- Buddha
- buddha
- neljä jaloa totuutta
- kahdeksanosainen polku
- Tripitaka
- kolme jalokiveä
- dharma
- meditaatio
- karma
- jälleensyntymä
- taitava ja taitamaton toiminta

